

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
PIAȚA LIBERTĂȚII BRĂȘOV
Telefon 226
Abonament anual 360 lei
Pentru străinătate 800 lei
Anunțuri, reclame, după tarife

Fondată la 1838 de George Bariqu

Apare de trei ori pe săptămână

Fără o presă națională cinstită și democratică, un popor nu va da niciodată măsura însușirilor lui culturale și politice. E ca și cum ar grai prin gura streinului.

Chestiunea împrumutului din Franța,

Un comunicat ciudat al guvernului român

— România trebuia să apere într'un eventual război o cauză ce nu era numai a sa și totuși întâmpină dificultăți la prietenii săi din afară. —

În sfârșit, „Viitorul” vorbește în chestiunea împrumutului din Franța. Oficiosul guvernului afirmă că împrumutul nu s'a refuzat ci guvernul a renunțat la el, fiindcă nu mai este amenințată granița Nisurului (?) de armatele bolșevice, ca acum un an și jumătate când țara noastră „avea să apere o cauză care nu era numai a ei”. Guvernul din București a cerut pe atunci armament și muniții dela Paris. Livrările ce ni-ar fi făcut Franța erau să fie acoperite printr'un împrumut de 100 milioane franci.

Și drept cauză a neexecuției înțelegerii acesteia, oficiosul guvernului spune, textual: „Din cauză formalităților și a dificultăților survenite, desigur în această chestiune fără voia guvernului francez, împrumutul de 100 milioane nu a fost la timp acordat României.”

Situațiunea de azi, nemai potrivindu-se cu cea de-acum un an și jumătate, guvernul român a crezut că e bine să renunțe la oferta făcută guvernului francez iar comisiunea ce aștepta livrarea materialului a fost rechemată în țară.

Depe urma întârzierii, survenită în această afacere, dacă nu este bine să se facă nici o apreciere, e nimerit să se tragă o învățătură: aceea, că România nu trebuie să spero niciodată prea mult dela concursul prietenilor din afară ci să aștepte totul dela propriile puteri de rezistență, dinăuntru.”

Deci, o epire înverșențară față de Franța, față de prietenii din afară!

Ca încheiere, oficiosul guvernului termină trivial acest comunicat cu amenințări pentru o bancă din București și pentru zărele „Adevărul” și „Dimineața”. Nici nu se putea altfel, dela oficiosul guvernului, chiar când e vorba de chestiuni atât de grave.

Comunicatul guvernului din „Viitorul” aduce șapte extraordinare, care egravează vina guvernului și în această chestiune.

1. Că țara se afla acum un an și jumătate amenințată de armatele bolșevice.
2. Că România apăra o cauză care nu era numai a ei.
3. Că, cu toate acestea, niște formalități (sic) și dificultăți survenite (de ce, când România apăra o cauză comună?) împrumutul nu s'a realizat, adică nu ni s'a dat armamentul și munițiile trebuitoare cauzei ce apăra România prin guvernul său.
4. Că astăzi situația s'a schimbat — nu mai sântem amenințați de armatele bolșevice.
5. Că o comistune română a

stat la Paris, pe diurne în franci francezi, înainte ca să aibă învoirea de livrare a materialului de războiu. Abia acum a fost rechemată!

6. Că nu e bine să se discute, să se facă aprecieri asupra întârzierii ce s'a pus în această afacere.

7. Că guvernul francez, fără voia lui (?) n'a acordat la timp împrumutul României.

8. Și, fraza care acoperă toate prostiile guvernării liberale ca și panamalele lor, că „România să nu aștepte totul decât dela propriile ei puteri” numai atunci când liberalii nu reușesc să facă afaceri cu Zeharoff și toți semenii lui.

Înșirarea acestor grave puncte pe cari le cuprinde comunicatul, dă posibilitate oricui să vadă politica Brătienilor cât este de pricepă și bine făcută.

Eram la un pas de războiu — zice „Viitorul” rece și solemn, apărăm o cauză care nu era numai a României (deci, alianțe secrete) și totuși nu ni s'au dat la vreme munițiile și armamentul cerut. Noroc că Rusia bolșevică n'avea gust de războiu!..

În 1916 tot cam politica aceasta a fost dusă. România intra în războiu nepregătită. Munițiile, tunurile și mitralierele întârziu să sosească. Brătienii au specialitatea să pregătească țara împotriva pericolelor!..

Dacă era, într'adevăr, primejdie, nu se poate explica de ce nu ni s'a dat la vreme materialul de războiu solicitat, când el s'a dat Jugoslaviei și Cehoslovaciei!

Act nu poate răspunde guvernului. El știe de ce nu ni s'a dat. Fiindcă nu are, nu inspiră credință în chiar cercurile elitelor noastre.

Înțelegem dar de ce cere comunicatul să nu se discute întârzierile și dificultățile ce-au survenit în această afacere.

Comunicatul guvernului confirmă aceste dificultăți survenite — dar vorbește de ele ca și cum ar fi în cauză o afacere secundară. Și era vorba de amenințarea gravă a țării din spre răsărit — după cum tot el ni-o afirmă!

Textul acestui comunicat e lamentabil. Zărații cari l'au dat, se vede că nu înțeleg gravitatea de cât când e vorba de afacerile lor cu Zeharoff. Iar fraza că nu trebuie să așteptăm prea mult chiar dela prietenii noștri din afară, demască tocmai pe aceia cari în epoca de consolidare a României Mari n'au făcut nimic pentru întărirea și mărirea prestigiului țării. Nici armata n'a primit organizarea care o cer împrejurările de azi.

Nu oare, partidul liberal a fost mai mult la conducerea țării dela războiu încoaș? Deci, cine și-a pus speranțele prea mult în prietenii de afară?

Politica partidului liberal dubie și nu dă de drumul cel bun de cât când trec ani de continui experiențe rele și când l se întorc spatelă chiar ale prietenilor din afară? Aceasta ni-o confirmă însuși comunicatul guvernului.

Deocamdată, ne oprim aici. Poate limbușia „Viitorului” să descopere în întregime toate dedesubturile acestei grave afaceri de stat. Dacă va vorbi prin el dl Vintilă Brătianu, sântem siguri că se vor descoperi. De altfel, drumul discuțiilor e deschis, pe ceea bună, de însuși comunicatul guvernului. Să așteptăm să vedem ce zice și comunicatul dela Paris.

Înainte de a încheia acest număr, avem un nou comunicat oficios în chestiunea împrumutului. Ca să nu se zică, ceea ce se zice, — harababura din mintea celor cari dau comunicate ce se bat în cap — el doilea comunicat vorbește și de vânzarea redevențelor de petrol la un grup de bancheri francezi. Nici operațiunea aceasta n'a reușit. Până să se hotărască dl V. Brătianu, a scăzut francul și nu se mai putea face operațiunea.

Dar să revenim la împrumutul de 100 milioane franci francezi. „Viitorul” dă în acest al doilea comunicat următoarea explicație:

„Împrumutul de 100 milioane pentru armament se tratează cu guvernul francez de aproape doi ani de zile. Întârzierile aduse și în comisiunea senatului au determinat guvernul român să renunțe la acest împrumut și să avizeze la mijloace mai rezezi pentru procurarea acestui material. Atât și nimic mai mult”.

Deci, o retractare. După ce, felul cum s'a prezentat lucrul în însăși cercurile guvernamentale, a dat loc la o polemică între ureaua engleză și cea franceză, vorbindu-se de ofense aduse României, guvernul român s'a văzut nevoit să retracteze.

Iată politica pe care o știa face competențele liberale..

Rechemarea ministrului ungar dela București. — Ziarele bucureștene au adus știrea că e vorba ca Khuen Hedervary să fie trimis la București în locul baroului Zichy. Știrea este desmintită de ministrul de externe

Wladimir Iljic Ujanow Lenin

Rolul politic ca student bolșevic și în războiul mondial

II.

Terminând cu distincție studiile secundare, Lenin a urmat dreptul la universitatea din Cașan, dela care a fost însă eliminat după o lună de zile pentru agitații revoluționare. Deabia patru ani mai târziu a putut face examenele juridice. Stabilindu-se la Petersburg a înființat „Uniunea luptătorilor pentru eliberarea muncitorimei” organizând greve și concentrând în jurul său pe intelectuali marxști. De-atunci datează și activitatea sa de scriitor public, ocupându-se în numeroase articole cu economia socială.

Descoperită fiind organizația, membrii ei au fost deportați în Siberia, unde Lenin a scris două broșuri: „Desvoltarea Capitalismului în Rusia” și „Problemele socialdemocrației ruse”. Atunci deși, când democrația rusă era încă în faș, Lenin accentua că partidul socialdemocrat nu trebuie să se mulțamească numai cu lupta în contra Tsarismului și cu alte probleme mai mărunte ale muncitorimei, ci e nevoie să se pregătească la lupta pentru obținerea puterii depline politice și față de burghezimea rusă.

Către sfârșitul anilor 1890 i-a succed să scape din exil, stabilindu-se în Elveția și mai târziu la Paris. Aici a studiat în mod amănunțit teoriile lui Marx, întretinând neîntrerupt legături cu intelectuali socialisti din exil. Prin revistele întemeiate de dânsul în Elveția „Jicra” și „Zarja” a desfășurat o vie propagandă pentru teoriile marxiste și a combătut cu deosebite pe social-revoluționarii, în cari Lenin vedea tipul micilor burghezi în opera sa a fost mult ajutat de Nașej da Konstantinovna Krupskaya, soția sa de mai târziu.

Ca conducător sau mai bine zis ca creator al bolșevismului, Lenin s'a așezat deabia în anul 1903, cu prilejul congresului partidului socialdemocrat din Londra. Diferențele anterioare de vederi au dus atunci la desfacerea definitivă a partidului în „bolșevici” și „menșevici”. Lenin luând conducerea bolșevicilor și înființând ziarul „Ypered”, în jurul cărui i-a succed să grupeze un mănunchi puternic de colaboratori.

Revoluția anului 1905 l-a dus pe Lenin la Petrograd, unde făcu parte din primul soviet al muncitorilor, în care a jucat un rol important nu atât ca conducător activ ci ca un observator și scrutător al tehnicii și psihologiei revoluției.

Nereușind revoluția, Lenin s'a refugiat pe rând în Finlanda, la Geneva și Paris unde și-a continuat activitatea ca organizator și scriitor. Ca armare a acestei activități desfășurate în streinătate, care a avut un viu ecou în Rusia, s'au înființat în 1914 în Petersburg ziarul „Zvezda”, în Moscova ziarul „Mysl” iar un

an mai târziu în Petersburg ziarul „Pravda”, la cari au colaborat toți membri organizațiilor bolșeviste din exil, în frunte cu Lenin. Pentru a fi cât mai aproape de Rusia, Lenin și Zinoviev și-au mutat sediul la Cracovia.

Când a izbucnit războiul, Lenin se afla într'un sat din Galizia. Deși nu credea că socialdemocrații germani vor lupta în contra războiului, totuși aștepta ca ei să voteze măcar în contra războiului. Când s'a văzut înșelat în speranțele sale, Lenin a exclamat: „Internaționala a doua a încetat să existe!” Din acest moment, datează dușmănia sa neîmpăcată în contra reformatorilor și patrioților socialiști.

Autoritățile austriace l-au înțat arestat un timp oarecare, fiind suspectat de spionaj. Mai târziu l-au eliberat și Lenin a plecat în Elveția. De-aici a adresat cele mai vehemente atacuri în contra conducătorilor Internaționalei a doua, propovăduind solia, că singura soluție cu adevărat proletară a războiului imperialistic e războiul civil. Pentru această afirmațiune Lenin a fost vehement combătut la conferința din Zimmerwald de unii șefi internaționaliști ca Grimm, Rakovski și Ledebur. Lenin nu s'a lăsat însă convins, susținând dârz convingerile sale.

Cât timp a durat războiul, Lenin a avut mult de îndurat în Elveția. Socialdemocrații elvețieni priveau cu ochi răi activitatea sa. Mulți îl considerau de anarhist și trăgeau la îndolală calitățile sale pozitive. A dus aci o viață din cele mai sărăcicioase, ceea ce însă nu l'a împedat să-și continue cu încăpăținare propagandă dela om la om. Muncenii și noștre, și prețideea fiecăruia aceiași muncă.

Primul ministru al Angliei despre politica față de Franța

Intervieat de ziarul radical socialist „Le Quotidien”, dl Macdonald a arătat nemulțumirile britanice față de politica franceză. Acestea sunt mai ales o cuparea Ruhr-ului și sprijinul moral și financiar acordat de Franța unor anumite mici națiuni. Totuși Franța și Anglia sunt legate printr'o prietenie reciprocă și printr'o stimă profundă.

Va trebui să căutăm fără preget explicarea tuturor neînțelegerilor, făcând chiar imposibilul pentru a găsi o soluție echitabilă. Dl Macdonald a declarat că are încredere în bunul simț și intențiile pacifice ale poporului francez.

Restabilirea unui adevăr istoric.

Guvernul Vaida și chestiunea Banatului

— Nu s'a renunțat la Banat.
— Ce s'a semnat. — Declarațiunea banătenilor. —

De ce n'a rămas în țară d-l Alex. Vaida în vremea guvernului său.

Continuăm declarațiunile d-lui Alex. Vaida Voevod, în Cameră, cu prilejul ratificării protocolului dela Belgrad. D-sa vorbește de cele ce s'au întâmplat sub guvernarea dela 1919 a guvernului parlamentar:

„In ceea ce privește chestiunea Banatului, domnilor, în discursul meu de program am declarat următoarele:

„Râna deschisă pe care ni-a lăsat-o separarea unei părți a Banatului, ne face mare durere, tot așa ca și pierderea unor comune din Maramureș. Însă nu trebuie ca durerea pentru aceea ce am pierdut să ne orbească, în așa măsură, încât să uităm ceea ce am câștigat, și trebuie chiar mărirea acestui câștig să ne întărească nădejdea că vom reuși să găsim remediu, pentru vindicarea rănei deschise”. (Aplauze pe băncile Partidului Național).

Această declarație în gura unui prim-ministru, când devoltă un program de guvernământ, înseamnă tradusă în limba de toate zilele: *că noi nu am renunțat la Banat: am iscălit tratatul minorităților pentru a pune din nou în discuțiune chestiunea Banatului, chestiunea frontierelor noastre de vest, chestiunea recunoașterii Basarabiei și afirmarea întregii noastre suveranități de stat.* (Aplauze).

Dar, ca această politică să nu fie numai o politică susținută în mod unilateral de un guvern, gruparea bănățeană, care deja atunci începuse în parte să se organizeze într'un fel de mică frondă, a intrat în discuțiune cu mine și m'a întrebat: — era o corectitudine de sine se înțelege, din partea lor: — este bine sau nu, ca să vină să facă o declarațiune în Cameră, în numele bănățenilor, citând față de marile puteri hotărârea deputaților francezi și declarațiunea lor făcută la Bordeaux la 1871 cu privire la pierderea Alsocii-Lorena.

Atunci eu, aprobând această tactică a lor, unul dintre ei a făcut această declarațiune care mie, în discuțiunile pe cari le-am avut și la Londra, mi-a prins foarte bine.

Mi s'a reproșat de atâtea ori, și nici odată n'am avut nici ocaziunea, nici n'am finit de vrednic, la dreptul vorbind, să intru în discuțiune de acestea minuscule, — că am făcut o mare greșală atunci că, în loc să stau în țară, am plecat în străinătate și că am stat atât de mult în străinătate, în cât guvernul, în vremea aceasta, a căzut.

Domnilor, am credința că, fie că ași fi stat în țară, fie că am stat în străinătate, timpul cât a trebuit să stau la guvern, a fost dinainte determinat printr'o fatalitate inevitabilă.

Dacă aș fi stat în țară, poate că mai prelungeam viața guvernului cu o săptămână, două, dar am convingerea că, în acest caz, lăsam succesorilor mei, viitorului guvern, o situațiune și mai grea, decât cum a fost situațiune pe care o moștenisem eu dela guvernul precedent (aplauze din partea Ardelenilor naționali). Și de aceea domnilor n'am putut până acum să ajung la convingerea că am făcut o greșală și nici la regretul că am căzut, *pentru că am căzut după ce mi-a dat bunul*

Dumnezeu puțința să realizeze ceea ce am putut realiza (aplauze din partea Ardelenilor naționali). Și aceasta, ce a fost?

La Paris, una dintre principalele personalități ale timpului era ministrul Philippe Berthelot, subsecretar de stat și ministru încredințat cu conducerea afacerilor acestor părți ale Europei, unde se găsește și țara noastră. Prezentându-mă la dânsul, i-am arătat absurditățile din tratatul minorităților, și dânsul s'a convins într'o discuțiune de un sfert de ceas că, într'adevăr, stilizarea mai multor articole dă loc la echivoc, la situațiuni imposibile, când ar fi să le traduci în realitate și să le aplici în viața de raporturi de drept ale minorităților față de stat și ale statului față de minorități.

Dar mi-a răspuns: „Bine, dv. n'ați voit să discutați pentru că dacă ați fi discutat s'ar fi putut face o mulțime de modificări, cari acuma, așa cum sunt fatal, trebuie să rămână; conferința a închis deja dosarul cu privire la această chestiune”.

Domnule, i-am spus eu: *„Iată chestiunea Banatului; nici această nu este încă terminată.* Este adevărat, comisiunea a determinat cotele, ni le-a comunicat, dar un tratat formal nu ne-a fost încă supus spre iscărire, necum să fi fost ratificat. Prin urmare, chestiunea aceasta nu este încă o chestiune judecată; este o chestiune în litigiu, este o chestiune care încă poate fi salvată, ca nu cumva să se facă din nou o greșală tot atât de mare, precum dv., cei dela conferință, ați comis-o în chestiunea minorităților”. (Aplauze din partea Partidului Național).

Și atunci dânsul mi-a răspuns: „Domnule, caută să convingi pe Englezi. Poți fi sigur de tot sprijinul Franței, atât în chestiunea aceasta cât și în toate chestiunile referitoare la România”.

Aceasta se petrecea după ce țara fusese expusă unui ultimatum. Dacă, după cum am văzut în alte articole reproduce după declarațiunile d-lui Vaida, s'ar fi dat ascultare sfaturilor sale încă sub guvernul Văitoianu — țara nu pierdea teritoriul românesc din Banat.

Cu extrem de multe greutate, d-l Vaida a reușit să reinvie amiciția aliaților noștri. În numărul viitor, vom arăta ceea ce a făcut la Londra.

(Reuniunea proprietarilor de case va ține Duminecă, 3 Februarie la orele 10 î. a. o întrunire mare pentru discutarea proiectului a legii nouă a chiriilor. Vor participa la această întrunire și delegații din București și din alte orașe ale Ardealului. Proprietarii sunt rugați să ia parte în număr cât de mare.

Cine este marele vinovat

D-l deputat Gh. Popp se ocupă într'un remarcabil articol apărut în ziarul „România”, opera de consolidare și unificare internă cu care se laudă zilnic liberalii și pentru a cărei întărire vine o aruncă cu o sfidare nemeipomenită, ca de obicei, în cărca guvernelor precedente. Pentru a pune la punct această mizerabilă campanie de ponegriri, d-l Gh. Popp face următorul rezumat succint al guvernării liberale în cei cinci ani din urmă, arătând țării pe marele vinovat pentru situația nenorocită internă, în care ne găsim:

„Să refacem deci odată socoteala celor cinci ani din urmă:

1 Dec. 1918 Sept. 1919 (zece luni) guvernul I. I. C. Brătianu; Septembrie-Decembrie 1919 (trei luni) guvernul general A. Văitoianu;

Decembrie 1919 Martie 1920 (trei luni și opt zile) guvernul Alex. Vaida-Voevod);

Martie 1920 Dec. 1921 (un an și nouă luni) guvernul general Averescu;

Dec. 1921 Ian. 1922 (o lună) guvernul Take Ionescu;

Ian. 1922 până astăzi (doi ani) guvernul I. I. C. Brătianu. Total: Guverne liberale: 2 ani și 10 luni;

Alte guverne: 2 ani și 4 luni. Din cei cinci ani și mai bine dela unire, guvernele liberale prezidate de d-l I. I. C. Brătianu ocupă mai mult decât toate celelalte guvernări împreună.

Dacă la cei doi ani și zece luni vom adăuga și guvernarea d-lui gen. Văitoianu care a fost un guvern liberal mascat (cum arăta chiar prezența d-sale în guvernul actual) și dacă vom înălțura din socoteală guvernarea d-lui gen. Averescu, adus la putere tot de liberali, și lucrând în condițiunile și similele admise de ei, putem să tragem două încheeri deopotrivă de concludente: întâiu că liberalii sunt vinovați pentru starea de neconsolidare în care a rămas țara de cinci ani de zile încoace și, al doilea, că în cur-

sul acestui timp opoziția reală nu a guvernat în România Mare decât vreme de trei luni și câteva zile.

„Dacă vom mai adăuga că în acest răstimp scurt de trei luni consolidarea făcuse primii pași, în afară, prin recunoașterea Basarabiei și înăuntru prin proiectul de reformă egrară radicală, și că guvernul Vaida a trebuit să plece în mod neașteptat tocmai când realizas, aceste două succese, țara va înțelege cine este marele vinovat pentru situația internă în care ne găsim.

Acuzațiunile de incapacitate recad, după toate acestea, asupra auzatorilor și perfidia calomniilor liberale prilejește opiniei publice o socoteală cu rezultate zdrobitoare pentru Majistoteliile politice românești”.

Planuri zadarnice

Ungaria, dacă e lipsită de alte multe calități omenști, are talentul de a face propagandă extinsă, însă și aceasta cu succes, trecător deoarece îi lipsește noțiunea fundamentală: sinceritatea. Se zbate în toate chipurile și cu toate apucăturile pentru refacerea țării Coroanei Sf. Stefan. Cea mai nouă agitație este pe chestiunea pericolului slav, care ar amenința să înghită România și Ungaria, după cum zice ei, pentru care scop se propune „întrirea politică între aceste două state, cât fiecare aparte nu este în stare a se apăra”.

Nu a făcut nici o desoperire și nici invenție politică cu cele de mai sus ziarul „Revue de Hongrie” din Budapesta. Evoluțiile istorice nu le va putea înălțura acel punct din Europa numai, ce se numește Ungaria, căci ați văzut, că în 1918 nu v'au putut apăra nici măcar ce ați avut, decum să fiți în stare a apăra un pericol așa de mare.

Reduceți-vă acțiunea la necesitățile proprii de consolidare și pace internă, de legături prietenești economice cu statele învecinate și lăsați-vă de planuri grandioase, fantastice, căci sunteți cu mult prea slabi și prea

esaltați în a ține ce nu le puteți înfăptui.

Ceea ce România, împreună cu Mica Antantă trebuie să înălțure azi, este neastă noastră și nesincritatea d-voastră. Floria.

O polemică

— În jurul distribuirii loturilor de casă din Brașov. —

O vorată redacțiune.

Cunoscând imparțialitatea ziarului Dv., vă rog să publicați spre lămurirea opiniei publice, următoarele rânduri referitoare la întâmpinarea d-lui director N. Orghidan.

Am considerat drept o favoare mutarea d-lui Orghidan dintr'un loc bun în altul și mai bun, sub Streje. După informațiunile mele, d-sa a fost la București în această chestiune. Ceea ce interesează cred, pe toată lumea, este că rezultatul intervențiilor sale, fie prin proteste scrise, fie verbale, au găsit ecou la ministerul de interne, care a făcut distribuția loturilor de casă din Brașov după bunul său plac.

Era semnificativ că s'a dat satisfacție protestelor domnului director N. Orghidan, pe când nu s'a finit de loc seama de acțiunea comună a profesorilor. Și mai semnificativă este, însă, coincidența acestei favori cu faptul că, la școala de sub conducerea d-sale, *întregul corp profesoral nu a aderat la mișcarea solidară a profesorimii pentru demisionare.*

Țin să accentuez, cu acest prilej, că articolul meu „Dreptatea celor de sus” a fost o apreciere generală a distribuirii loturilor de casă, pe care am căutat să o ilustrez și cu câteva exemple, fără să constituie acestea vre-un atac la adresa singuraticelor persoane. Atât și nimic mai mult, oricât ar voi să intervertească cineva scrisul meu Eu nu m'am făcut decât ecoul valului de nemulțumire, stârnit de cei chemați să facă dreptate.

Primiți, D-le redactor, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

H. Bobo
profesor.

În jurul unui „plagiat” (!?)

„Teama de viață” a lui Henry Bordeaux în românește de M. Lungianu.

Ultimele săptămâni au produs o mișcare de uimire în lumea noastră literară prin învinuirea de plagiat adusă unui din cei mai de seamă ai noștri naveliști, d-lui Cezar Petrescu.

Spun uimire, fiindcă aceasta a fost prima tresărire a lumii noastre culte și serioase când a aflat că Cezar Petrescu, cel atât de gustat în ultimul timp pentru frumusețea limbii și concepției înalte cu care a însușit navelistica românească, în care și-a câștigat cu adevărat meritul un loc de frunte, a înșelăto hrănit-o cu furturi din scrierile marilor prezatori ai Apusului.

Criticii de partid s'au grupat într'o parte sau alta, după culoarea politică sau după biserica literară din care făceau parte. Fiindcă așa se întâmplă de obicei în lumea literară.

André Gide, unul din cei mai bine dotați critici ai Franței, spune: „Numesc critic de partid pe acela care judecă știfa nu după calitatea ei ci după culoare”. Or culoarea scrierilor d-lui C. Petrescu a avut darul să nu placă multora din susținătorii criticii și atunci la un cuvânt, aruncat cu sială de o publicație periodică, s'au năpustit cu toții asupra „colegului” strigând victorioși că l'au prins cu pana în opera lui Maupassant. Dar graba strică treaba, și când s'a analizat imparțial vîna cea mare a „plagiatului” s'a constatat pur și simplu că nuvela *Unchiul din America*, publicată de Cezar

Petrescu în No. al revistei *Viața Românească*, aceea care avușese darul să asmuță contra autorului ei toată țeasta vitalilor într'u literatură, nu numai că nu crea un plagiat după o nuvelă a lui Maupassant, după cum susțineau adversarii, dar rămâne o prea frumoasă nuvelă românească, prin imaginele și tablourile cu neîntrecută măiestrie redată, cari privesc viața noastră specific rom. și prin limba ei de un colorit viu și desăvârșit, ce numai rar se poate întâlni în proza noastră.

Toată vina autorului este că a dat nuvelei un desnodământ asemănător cu al nuvelei lui Maupassant, și deci a amestecat în producția sa un element „străin” fără de voce. Căci nu ne îndolm că dacă d-l C. Petrescu și-ar fi amintit că a citit cândva o nuvelă cu un desnodământ asemănător, ar fi dat cu totul alt sfârșit nuvelei sale atât de frumoase prin ea însăși, fiind că rămănem înțeleși că dovada dibăciei și superioității sale de novelist ne-a dat-o cu prisosință în alte producțiuni.

Și acum, un sfat furiosilor adversari ai d-lui Cezar Petrescu. Când nu-ți plac ochii cuiva, îl atacă de obicei în părțile lui cele mai slabe, nu în operele lui cele mai reușite. Și poate că C. Petrescu are și părți slabe!

Romanul lui Henry Bordeaux dat în românește de Mihail Lungianu este o frumoasă contribu-

ție în câmpul literelor românești. „Teama de viață” este o lucrare de o înaltă concepție și deși scrisă în 1902 — e foarte bine venită pentru timpurile de azi când o bună parte din omenii plutesc în oceanul de îndolm și nedumerire în care i-a aruncat revoluțiunea vieții sociale de după războiu.

Subiectul romanului este din cele mai interesante, înfiind pe cillor în viața și moravurile provinciale din Franța. Citindu-l îți amintești pe „Bunica” Bozntăie Niemova bine înțeleș cu diferența de obiceiuri a celor două lumi deosebite.

D. M. Lungianu face traducerea într'o frumoasă limbă românească, fără să se depărteze totuși de textul originalului. Un păcat mare face însă că introduce deseori cuvinte ce nu au nimic de afacă cu limba românească.

Lucrarea este din cele mai recomandabile.

Zilele acestea s'a stins din viață marele naționalist și om de litere Maurice Barrés.

A fost unul din cei mai activi fii ai Franței pentru pregătirea soarelui unei războiului și un neobosit îndrumător al celor mai importante probleme în timpul războiului.

Bine cunoscut în lumea literară pentru frumosele lui producțiuni, era mult gustat și la noi în lucrările sale cele mai de seamă în cari punea o parte din sufletul său de o psihologie paradoxală.

Franța a pierdut un fiu drag și activ iar literatura universală ualul din cei mai distinși soldați. Petru Bănescu.

Un reportaj senzațional

— Legăturile politice secrete ale d-lui Ion I. C. Brătianu. —

„Săptămâna în care am intrat poate fi socotită a destăinuirilor senzaționale. Nu știu la ce să te mai aștept: lagărul guvernamental fierbe. Se completează, se tratează și se scriu scrisori confidentiale de însuși primul ministru.”

Cine-va, care zicea că e în măsură să cunoască discuțiile de mai sus, ni-a spus acestea. Și continua:

„Partidul liberal e pe cale să dea o lovitură monstră. O mare grupare a marghilomanților va trece în partidul liberal. Apoi cu averescanții se dau tratative pentru formarea unui guvern de lovitură de stat. Chiar și gruparea Argetoianu e luată în seamă.”

D-l Brătianu vrea să **instițue republica**. Cu d-l Stere are schimb de scrisori secrete. „Revoluționarul” partidului țărănesc **lucerează** în scopul republicii românești. Liberalii vor împrumuta dela țărăniști ideea luptei de clasă și d-l Stere se va da cu Antana.

„Pactul e aproape gata. D-nul Marghiloman va fi trimis ministru al țării la Londra.”

„Partidul național român va fi nimicit. Maniu, Vădă, Goldiș și ceilalți, expulzați.”

Am rămas înmărmorit. Destăinuirile ce ni făcea personajul, erau catastrofale.

— Cum, să publicăm noi toate acestea?

— Nu, frate. Pentru informația d-tale. Poți publica ceea ce toate acestea, astfel ca să derutezi pe cei neînșiși. De pildă: „Tovărășii Stere-Vaida Voevod, cei doi bărbați de stat români, care susțineau la 1917 ideea alipirii României cu Puterile centrale...”

— Ce, domnule, ai nebunit. În gazeta partidului național?..

— Nu d-ta ești d-l M. B. dela „Vitorul”?

Am înțeles. Știm secretul articolelor „Vitorului”. Logica și coerența lor, ca și cinstea politică ce răspândește sânt inspirate de în personajul care ne făcuse senzaționale declarații.

Ecureștii, în ziua deschiderii Parlamentului liberal.

Ciomug.

Din cercurile tinerimei univ.

Propaganda culturală a cercului studențesc „Țara Bârsei” secția Cluj.

În seara zilei a 12-a de Crăciun, a avut loc la Zărnești frumoasa producție artistică-dansată, aranjată cu multă pricepere și muncă bine sistematizată, de cercul studențesc „Țara Bârsei”, secția Cluj.

Programul se începe cu un cântec de deschidere urmat de două coruri bine executate, dirijate de d-l V. Voicu, stud. în drept.

În cuvântul de deschidere, d-nul preș. dr. Stăniloiu arată în câteva cuvinte scopul cercului și mijloacele ce vrea să le folosească, pentru ajungerea scopului, precum și conferințe cu subiecte igienice, combatând plăgile sociale de care neamul nostru nu e scutit, istorice, literare, economice, contribuind astfel—în o mică măsură poate—la procesul de consolidare a patriei noastre frumoase.

Cele cinci declamări redactate cu mult talent artistic de d-șoara S. Comșa și d-ni. O. Tăulea și I. Veștea, au stârnit vii aplauze.

Urmează conțestația d-lui drd. Spârchez, vicepreședintele cercului, care după face o scurtă caracterizare a tuturor plăgilor sociale, într'un limbaj foarte frumos, vorbește despre tuberculoză, expunând toate principiile igienice în legătură cu acest flagel social. D-nul conferențiar i-a reușit să țină încordată atenția tuturor și să culogă vii aplauze, deși e foarte greu de tratat un subiect igienic în fața poporului.

D-l V. Voicu, prin execuția celor două bucăți pentru vioară, a dat dovadă de mult talent și simț muzical.

A fost de admirat ultimul punct din program, frumoasa comedie „Doctoria pentru soacra” de Radu Cosma, pentru dibăcia adevărat artistică cu care a fost jucată.

De remarcat a fost jocul de scenă al domnișoarei S. Comșa și al d-lor Tăulea și Veștea.

Din totul se vede seriozitatea muncii depusă de membrii acestui cerc, pentru buna reușită a producției.

Sperăm că însufleșii de reușita începutului, vor continua tot cu aceleași zel propagandă culturală ce au început.

Un asistent.

Societatea de patinaj din Brașov.

Serbare costumată de Carnaval

Duminică în 3 Februarie 1924 dela 6—9 seara pe locul de patinaj de sub Tâmpa. Muzică militară. Lumină electrică.

Damele și d-șoarele, dacă se poate, să-și facă apariția în costume bărbătești, d-nii și tinerii în costume femeiești. Nu este însă obligator, astfel că toți pot să vină în costumele, cari le convin. Mășli nu sunt admise.

Înainte de începutul cortegiului, care pornește precis la ora 6½ seara, pot să ia parte în casa de patinaj ca și pe locul de patinaj numai persoane costumate și deghizate.

Orice murdărire a locului de patinaj cu pomicitoare, ciocolată și alte alimente, precum și fumatul este sever oprit, deoarece toate acestea constituie un pericol pentru patineuri.

Toți privitorii și patineurii sunt obligați a se supune necondiționat ordinilor aranjorilor, cari poartă la braț o funtă roș-albă.

Prețuri de intrare :

Locuri numerotate sus în sală și la marginea locului de patinat, Lei 25.

Locuri de stat pentru privitori sus în sală sau jos în fața casei, Lei 20.

Privitori în liber (Partea spre gimnastică) Lei 10

Privitori în liber (Partea spre promenadă) Lei 5.

Patineuri, neabonați Lei 20.

Patineuri abonați, copii și adulții Lei 10.

Garderobă, Lei 1.

Vânzarea biletelor de intrare.

Sâmbătă în 2 Februarie până la 10 ore seara în edificiul locului de patinat. Onor. Public este rugat a lua înainte bilete, pentru a evita îmbalzeala și neșteptatul zădărnice.

Casaleriile.

Nr. 1. În stânza dela intrarea în edificiu: Pentru locuri de șezut lei 25 (alb) pentru patineuri neabonați lei 20 (roșu), pentru privitori în casă și în fața casei, locuri de stat lei 20 (roșu).

Nr. 2. La dreapta dela intrare în casă: Pentru abonați, cari vor prezenta biletul permanent, lei 10 (alb).

Nr. 3. Vis-a-vis de intrarea în casă la colțul zidului orașului: pentru privitori în liber, partea spre gimnastică, lei 10 (galben).

Nr. 4. Sus, la îngrădeala: Pentru privitori în liber, partea spre promenadă lei 5 (albastru).

Intrări:

A. Intrarea principală în casă: Pentru cei cari dețin locuri, patineuri costumate sau deghizate și pentru privitori cu bilete roșii de 20 lei. Acești privitori pot să stea sau sus în edificiu sau jos în fața edificiului.

B. În colțul drept al edificiului: Între casă și îngrădeala: Numai pentru patineuri necostumate și abonați. Aceștia stau până la plecarea cortegiului în fața casei, iar după terminarea cortegiului pot trece în casă și pe locul de patinat.

C. În colțul îngrădelei jos pe partea spre gimnastică: pentru privitori cu bilete galbene de 10 lei. Onor. public stă în liber pe șezături.

D. La îngrădeala, spre promenadă: Pentru privitori cu bilete albastre de 5 lei. Publicul stă în liber pe șezături. 173 1—1

Doamnă profesoară predă lecțiuni de limbile FRANCEZA, ENGLEZA și GERMANA cu conversațiuni.

A se adresa d-nei H. Klusch, Piața Hunterus 10 (fața bisericii neagra).

168 2—3

Scrivorii din Maramureș.

Un scandal public

Doi lovituri au produs senzații cu repercusiune mare în opinia publică. Una a dat-o Iuliu Coman, cunoscutul renegeat d-lui Anghelescu ministrul Instrucțiunii publice numind-l „hoț și purgă” în 20 Octombrie 1923 în Vișeu de sus la banchetul de inaugurare a „școlii de arte și meserii”. Tonul pătimea a fost dictat de sentimentele ungurești, atinse prin preluarea școlii eretice pentru un învățământ atât de necesar în Vișeu de sus, și astfel ungurii și-au pierdut posibilitatea de-a continua maghiarizarea germanilor numiți „șpseri”. Cazul era cu atât mai odios, căci excepțional d-l Iuliu Coman era treaz, iar Casina îngheșită de lămea, care s'a scandalizat de cetezanja maghiarului îndreptată contra ministrului Instrucțiunii publice.

Șefii tuturor autorităților au părăsit scandalizat banchetul, iar restul l'a dat afară pe războinicul primpretor și au grăbit să raporteze cazul Ministerului. S'a ordonat ancheta; maghiaronul fu sesat chiar suspendat, când prefectul intervenind — oprit executarea suspendării și mușamaliza afacerea: — un atentat la demnitatea noastră națională și la cinstea autorităților. Cauza nu se putea mușamaliza — fără a aduce prejudicii premezișoare reputației d-lui Anghelescu. Se zice că ar fi intervenit d-l Vintilă Brătianu în cauză, alături d-l consilier dr. G. Nedici.

În schimb, d-l prefect Mh'ay Gábor este mai simțitor. La înmormântarea poliștilor orașului Sighet, Teodor Pop, fost volutar, a vorbit din partea colegilor de suferință d-l avocat dr. Gavrilă Iuga. Între altele a amintit că eroii și patrioții sunt prețerați și „gunoaie” au ajuns în frunte. Fapt constatat nu numai la noi, ci în tot Ardealul. Persoana d-lui prefect nu a fost atinsă, deși cei ce cunosc împrejurările politice pe d-l Mihályi Gavrilă cu căldăgia sa „de familiar” îl credeau vizat. D-l prefect însă, contrar d-lui ministru Anghelescu — a pornit proces de calomnie contra d-lui Iuga. A uitat însă d-l simțitor, că trebuie pro primo să repare mai întâi onoarea ministrului, căci Mh'ay putea fi ofensat, fără a se face gaură în cer, dar un ministru nu poate fi lăsat blamat în public fără reparație și sancțiuni, căci reprezintă o bucată din demnitatea neamului și încrederea Coroanei. Trădătorii de neam fac rea școală și servesc în mod nedemn situația lor, când lasă o atare crimă nepedepsită.

Coresp.

Greva din Anglia a mecanicilor și focștilor dela căile ferate a încetat, după 8 zile. Circulația s'a reluat regulat.

Concurs

Casa Cercuală a Asig. Sociale Sft. Gheorghe pt concurs pentru ocuparea a toarelor posturi vacante:

a) 1 șef de serviciu Cl. I. cu salariu de bază Lei 1300, spor de scumpete Lei 180, chirie pt. necăsătorit Lei 20250, chirie pentru căsătorit cu copil Lei 33750.

b) 4 șefi de birou Cl. I. la sediul Casei Cercuale, 1 șef de birou Cl. I. la expoziția Baraolt, cu salariu de bază Lei 950, spor de scumpete Lei 1500, chirie pentru necăsătorit Lei 14250, chirie pentru căsătorit cu copil Lei 23750.

c) 2 șefi de birou Cl. II. cu salariu de bază Lei 850, spor de scumpete Lei 1400, chirie pentru necăsătorit 12750, chirie pentru căsătorit cu copil Lei 21750.

d) 1 subșef de birou Cl. I. cu salariu de bază Lei 800, spor de scumpete Lei 1310, chirie pentru căsătorit cu copil Lei 200, chirie pentru necăsătorit Lei 120.

e) 2 subșefi de birou Cl. II. cu salariu de bază Lei 750, spor de scumpete Lei 1150, chirie pentru căsătorit cu copil Lei 18750, chirie pentru necăsătorit Lei 11250.

f) 3 impiegăți Cl. I. cu salariu de bază Lei 600, spor de scumpete Lei 1150, chirie pentru căsătorit cu copil Lei 150, chirie pentru necăsătorit Lei 90.

g) 1 camerist Cl. II. la expoziția Baraolt cu salariu de bază Lei 350, spor de scumpete Lei 950, chirie pentru căsătorit cu copil Lei 8750.

La salariile amintite se va mai adăoga sporul de familie după copii.

Posturile menționate sub a), b) și c) le pot solicita acei candidați cari au universitatea sau cel puțin bacalaureatul, la posturile de sub, d) e) și f) cari au terminat 4 clase medii, iar la cel menționat sub g) acei cari știu cetei și scrie.

Numai cererile acelor solicitanți vor fi luate în considerare, cari posed limba Statului atât în scris cât și în vorbit.

Cererile vor fi înaintate Casei Cercuale Sft. Gheorghe cel mai târziu până la 20 Februarie a.c. la care se vor anexa următoarele acte: 1. Certificat de studii. 2. Extras depe actul de naștere. 3. Certificat de moralitate. 4. Certificat despre satisfacerea serviciului militar. 5. Declarație de limbile ce cunoaște. 6. Certificat de serviciu intru cât a fost angajat înainte. 7. Certificat medical despre sănătate.

Sft. Gheorghe, la 23 Ianuarie 1924.

Director conducător D. Sângeorzan.

Șeful contabilului 161 2—3 U16.

AVIZ.

Dau în chirie sau eventual de vânzare atelierul de lăcătușie și tinichigiu.

Informațiuni la administrația „Gazetei Transilvaniei”.

166 2—3

Petrecerea Brașovechenilor

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea și înfrumusețarea bisericii sft. Adormiri din Brașovul-vechiu, invită la producțiunea muzicală-teatrală împreună cu dans, ce o va aranja cu concursul elevilor școlii primare de stat Nr. 3 sub conducerea d-lui director Romulus Ardeleanu și al unui grup de diletanți din Brașovul-vechiu, Duminică, în 3 Februarie s.t. n. 1924 în sala cea mare dela „Redouță”.

Începutul la orele opt seara precis.

Prețul locurilor: Balcon (loc numerotat) à 50 lei, Fotel (loc numerotat) à 40 lei, Parchet (loc numerotat) à 30 lei, Galeria à 20 lei, Loc de stat à 20 lei. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor publica.

Venitul curat este destinat pentru fondul Reuniunii femeilor și Fondul de excursiune al școlii primare de stat Nr. 3 din Strada de mijloc. Onoratele dame și d-șoare sunt rugate a se prezenta în costume naționale.

Programul: 1. Marșul lui Tudor, corul școlii. 2. Declamațiune. 3. „Uite mamă”, „Cucule

peană galbenă”, corul școlii. 4. Declamațiune. 5. Teatru: „Ne-poți buniculu”, jucat cu elevii școlii din clasa IV și V. 6. „Răsunetul Ardealului”, cu solo, corul școlii. 7. „Capriciul unui tal”, comedie într'un act de Zaharia Bârsan. 8. „Crăciunul lui Osman”, tragicomedie într'un act de Victor Eftimiu.

Venzelos pentru Republică.— Tratatul lui Venzelos cu partidele de opoziție nu par să ducă la rezultate pozitive (Venzelos a declarat șefilor opoziției că, personal, va vota pentru republică dar votul său nu vrea să influențeze pe nimeni.

Publicațiune.

Având în vedere dispozițiunile decretului Regal publicat în „Monitorul Oficial” din 29 Noemvrie 1923 relativ la echivalența de impozit asupra afacerilor. Având în vedere publicațiunea inserată în ziarul locale la 18 Ianuarie 1924.

Se aduce la cunoștința generală, că ultimul termen pentru înaintarea cererilor se fixează ziua de 15 Februarie 1924. Cei întârziiați se vor respinge ca tardii.

Administrațor financiar 171 1—1 Gheorghiu.

ULTIMA ORA

INFORMATIUNI

Frontul unic al opoziției

— Lupta împotriva regimului va decide soarta lui în câte-va săptămâni. —

De câte-va zile, oficiosul guvernului stăruie să anunțe cu îndărătnicie dezunirea partidelor de opoziție. Teama de frontul unic al opoziției este evidentă. Regimul nu va putea rezista atacului partidelor de opoziție. Țara înțelegă așteptă cu înfrigurare momentul acesta.

Declarațiunile d-lui Iulu Manju la T. Severin au venit tocmai în vreme să arate care este rostul adevăratei lupte împotriva regimului liberal, regim sinistru de afaceri verosae și de compromiterea țării în streinătate.

D-l Manju a făcut apel la opoziția cinstită și națională să se unească în lupta aceasta.

In același timp, la Iași, într'un entuziast discurs, d-l dr. N. Lupu a anunțat că partidul țărănesc va face apel la întreaga opoziție cinstită pentru a duce lupta comună împotriva regimului brăttenist. Asistența a făcut o imponentă manifestație în urma acestei declarații.

Pe de altă parte, din București se anunță, pe cale particulară: De câteva zile au loc între partidele opoziției discuții privitor la formarea unui bloc al opoziției. Se crede că acest bloc se va constitui în cel mai scurt timp. Partidele opoziției, cari vor forma blocul, vor da lupta în contra guvernului fără considerare că cine va urma la guvern. Lozincă este: răsturnarea cu orice preț și în timpul cel mai scurt al actualului guvern, care a săcălit țara și a adus-o la marginea prăpăstiei.

Venizelos contra reînțoarcerii dinastiei

Ziarul constanțean „Dobrogea nouă” publică următoarea telegramă:

Atena 28. — Președintele Consiliului, d-l Venizelos, are intenția să adreseze poporului o proclamație în care să descrie gravele primejdii pe cari le-ar suscita o eventuală reînțoarcere a dinastiei în Grecia.

Moțiunea pentru detronarea dinastiei grecești

Moțiunea depusă la Adunarea națională din Atena de fruntașul republican Papanastasiu, cerând detronarea imediată a actualii dinastii Glucksburg, specifică:

1. Să se interzică tuturor membrilor săi șederea în Grecia; 2. Naționalizarea proprietăților lor, subordonând-o însă acordării unor compensații ulterioare; 3. Acordarea unui sprijin regelui detronat; 4. Conferirea titlului de guvernator provizoriu al Greciei regelui Condrutiolis și 5. adoptarea regimului republican, subordonând-o rectificării printr'un plebiscit.

Ultimul discurs al d-lui Venizelos se interpretat, atât de republicani cât și de regaliști, ca favorizând adoptarea regimului republican.

Chestiunea împrumutului României în Franța

Paris, 29 (Radior). Agenția Havas anunță:

„După informațiile ziarului englez „Times”, România a refuzat împrumutul din Franța de 100 milioane franci, pentru că s'a simțit ofensată din cauza întârzierii acestui împrumut.

„Această știre, declară agenția Havas, este inexactă.

Proiectul autorizând un avans a fost adoptat de către Camera și se află la Senat.

România înțelege foarte bine situația din ultimul timp a Franței și necesitățile politice și economice, de aceea n'a ridicat nici un protest privitor la întârzierea Senatului de a vota acest proiect de împrumut.

Cercurile politice din Paris constată, de altminteri, cu surprindere, că presa engleză, care s'a arătat ostilă împrumutului acordat de Franța puterilor din Mica Înțelegere, critică acum atitudinea Franței în aceste împrejurări.

Ca membrii la Crucea Roșie Brașov s'au înscris d-na Maria Voicu Moșola cu suma de lei 500, d-nul Petru Mureșan, prim notar jud. cu lei 500, d-l G. Unfeld Vilmos și Comp. cu lei 200. Salutăm cu bucurie pe noii membri înscrși în rândurile acestei societăți însemnate. — Maria B. Baiulescu, preș., Maria Burduloiu, casieră.

Victimile haitelor de lupi

Iarna grea zăpada mare au atras lupii în preajma satelor, ne mai găsind prin păduri nimic pentru a-și astâmpăra foamea. Astfel în comuna Suplak din județul Târnava-Mare, lupii s'au năpustit într-o sără asupra unei țârle de oi ale unui sătean și l-au dijmuț șapte din ele.

În comuna Blăjeștii două copii au căzut victime lupilor slămani. Ioan și George Avram, doi băieți din acest sat se dedeau cu sania pe un delucean din apropiere. Când își petreceau mai bine, au fost atacați de lupi și mâncați. Părinții și vecinii, cari au dat fuga să-i caute spre sără, când au văzut că nu mai vin, n'au mai găsit pe doi decât sâniișele și resturi de haine și papuci.

Autoritățile din Galați au fost înștiințate că pe teritoriul com. Făteni s'au ivit haite de lupi. Astfel Marți dimineașă camionarul Costică Baeiu din Galați, plecat din localitate cu un camion să transporte niște mărfuri la Brăila, a fost atacat în apropiere de com. Făteni de o haie de lupi.

Fiearele au atacat întâi calul trântindu-i jos și după aceea au sărit asupra camionului sfășindu-l. Spre seară jandarmii au găsit numai cismele și oasele lui Badiu, precum și scheletele calilor.

— | —
Cetiți și răspândiți:
„Gazeta Transilvaniei”
cel mai vechi ziar românesc

D-nul Al. Vaida-Voevod, fost prim ministru, va vorbi la Institutul social român, sala Fundațiunea Carol, Duminică 3 februarie c. ora 11 dimineașă, despre „Problema fruntarilor românești”.

Aspecte politice. — În prima ședință a Camerei liberale s'au citit două declarații, prin care fracțiunile partidului poporului și-au stabilit linia de conduită. Cu deosebire a declarația d-lui general Averescu, cetăț de unul din prietenii săi deputat, polemiza cu cea a altă fracțiune.

Ambele fracțiuni nu recunosc legalitatea Camerelor constituite: argetoianștii vor lua parte la dezbateri la legile cu caracter economic-financiar; averescanii vor fi numai spectatori.

Dispariția unui ardelen re-patriot Din Constanța se anunță: Au sosit acum câteva zile în portul nostru mai mulți ardeleni repatriști din America. Între aceștia se găsea și un anume Iosif Juga, care urma să plece cu cealaltă la locurile de domiciliu. După un timp, s'a observat dispariția lui Juga, care cu toate cercetările siguranței n'a putut fi descoperit.

O nouă conferință europeană. Se anunță din Londra că ar fi vorba să se convoace, din inițiativa lui M. McDonald, o nouă conferință europeană, care să se ocupe cu pacificarea Europei, adică având să discute chestiunile reparatiunilor, a datorilor internaționale, a raporturilor comerciale și reformarea Ligii Națiunilor pe baze mai largi.

Pagubele căilor ferate din ultimele zile, din pricina defectării mașinilor cari au stat sub ger fără a avea rezerve de adăpost, apoi a vagoanelor deteriorate și pagubele din trafic se ridică la circa un miliard lei.

Cauza principală: lipsa de bani pentru aprovizionarea cu combustibil și pentru lucrări de primă ordine.

Ministrul de finanțe n'a dat bani și țara păgubește miliarde...

Sași din America au făcut o frumoasă colecție pentru școala și biserică ev. din Ardeal. Din dările de seamă pe cari le publică acum zărele germane din Ardeal rezultă, că suma colectată a atins cifra de 35.000 dolari.

În favoarea dinastiei grece? Ziarul „Dimineașă” aduce știrile că se așteaptă vizita Prințului moștenitor Carol la Mussolini în favoarea dinastiei grecești, Italia fiind unul din statele socotite cu o influință deosebită asupra stărei de spirit în Grecia.

Pe dealtă parte, o telegramă din Atena anunță că însărcinatul de afaceri al Italiei, după ce-a vizitat pe Venizelos, s'a dus la ministrul de externe grec (Russos) cărui l-a declarat că guvernul din Roma recunoaște guvernul grec și dorește normalizarea relațiilor diplomatice.

Extradarea lui Radici. Din Belgrad se anunță: Ministrul justiției a cerut Scupștinei extradarea deputaților Ștefan Radici și Dr. Marrik pe motiv că ambii sunt implicați într-o afacere de spionaj, fiind urmașii pentru trădare de patrie.

Al treilea comunicat în chestiunea împrumutului administrat de războiu, care desminte că în schimbul împrumutului de 100 milioane franci francezi, guvernul din Paris ar fi intenționat să ne trimită armament uzat, vechiu.

„Viitorul” primește bobârname și retractență. Guvernul dă înapoi în politica sa ad hoc de nemaneră forțe față de Franța.

Diplomații liberali se dovedesc a fi mai de grabă agrupați d-lui Vintilă Brătianu.

Un proces senzațional se desfășură la Consiliul de războiu al corpului II. armată (București). E vorba de procesul inginerului Miclescu, director de serviciu la Regionala Cernăuți. Din audierea celui inculpat se trage concluzia că procesul ar fi o înscenare politică. D-l Miclescu a adus grave acușări unor persoane influente cari au făcut trafic cu v goanele. Procesul său s'a reinviat, după ce a fost odată achitat, tocmai ca să se răzbune cei loviți de măsurile de justiție ce-a luat d-na la Cernăuți. Procesul ia ast fel o formă gravă și senzațională.

Iarnă grea. — Din toate unghiurile țării primim știri de asprimea vremii. Viscol mare a fost mai ales în Moldova și pe țărmul mării.

Dunărea a înghețat în mai multe locuri: dela Brăila cu intermitențe până la Sulina, iar dela Giurgiu tot astfel până dincolo de Olteniș. La Olteniș grosimea gheții este de 80 cm. Trecerea pe ghiță se face cu ușurință aci.

La Sulina, Dunărea a înghețat până afară în Mare, pe aproape 1000 de metri Orașul acesta suferă grozav lipsa de alimente de combustibil și de apă. Lumina electrică lipsește. Comisiunea dunăreană a luat măsuri pentru spargerea gheții de către vapoare speciale.

Prin Olteniș, sașele sânt atacate de haite de lupi. Sânt victime omenești.

După știrile primite, gerul de acum câte-va săptămâni s'a repetat, în unele locuri și mai aspru.

La consulatul cehoslovac din Cluj — scrie „Patria” — se face mare haz de dispoziția luată într-o afacere de un reprezentant al nostru în Cehoslovacia. Iată de ce e vorba:

O româncă, sau cetățeană română s'a interesat la un consulat de al nostru din Cehoslovacia de soarta soțului ei, lucrător la păduri în România. Consulatul a pus pe cererea femeii următoarea rezoluție: „Nu ne ocupăm cu chestiuni particulare” (?)

Femeea a trimis cererea cu rezoluție cu tot consulatului cehoslovac din Cluj, pentru a se interesa el de soarta unui român, pentru că consulatul român „nu se poate ocupa cu chestiuni particulare”.

Am vrea să știm ce alte afaceri învârt în Cehoslovacia acest consulat ?!

O nouă monedă polonă. — Căderea continuă a coroanei poloneze a decis la măsuri radicale. Președintele republicii a publicat un decret prin care se înființează moneda zlot-ul, egală cu valoarea a 1.920.000 mărci poloneze — adică cu un franc aur. Zlotul va avea 100 de groși.

Profesorii din Timișoara au vroit să țină o întrunire în localul liceului „Carmen Sylva”, să discute asupra salariilor. Poziția l-a oprit, pătrunzând în localul liceului.

Este un nou scandal. Sub regimul actual, s'a uitat orice drept și orice îngrădire legală.

O scrisoare a unui ofițer care s-a sinucis. Casierul școlii de marină din Constanța, delapidând o sumă de bani, s'a sinucis. În scrisoarea tragică lăsată soției sale spune:

„Am luptat din greu cu această scumpete; nu m-am dus să cheltuesc banii în cărți, sau altele, ci am adus totul în casă. Știi foarte bine, că chiria și hrana din toate zilele au intrat cu mult solda ce primeam...”

D-l Vintilă Brătianu are pe conștiință o nouă victimă!..

Recepția specială dela Palatul Cotroceni va avea loc Luni 4 Februarie, când familia regală greacă va fi prezentată diplomaților din București.

Anchetă la închisoarea Brașov. — Ministrul justiției, în urma rapoartelor inspectorilor Brezeanu și Ionescu, a dat ordin pentru suspendarea directorului închisoarei centrale Brașov, d-l Teofanide. Tot astfel pentru cel din Craiova.

La Brașov a primit delegația pentru conducerea închisoarei, — pe vremea suspendării titularului — d-l T. Ionescu. Se va face o minuțioasă anchetă asupra gestiunii directorului titular.

Prelungirea termenului pentru declarațiile impozitelor s'a acordat numai pentru firmele cari au bilanț în regulă, până la 28 Februarie, iar pentru societățile anonime până la 1 Aprilie.

Parlamentarii celor două fracțiuni ale Partidului poporului s'au grupat astfel: Deputați: P. Dragomirescu, D. R. Ioanțescu, I. B. Georgescu, Al. Popovici Tașcă, Șt. Istrati, C. Ștefănescu.

Senatori: dr. Irimescu și M. Vasiliu. Toți argetoianștii.

Au rămas credincioși d-lui general Averescu, d-nii: Deputat: P. Groze, C. Jorjescu, Stan Ghițescu, I. Calvo-coreanu și D. Lesnic.

Senatori: Pr. Elle Dăianu.

La ministerul de finanțe au fost completate lucrările pentru repartizarea sumei de 550 milioane Lei din care se va imbușcăta situația funcționarilor publici pe anul curent. Se vor da 100 milioane Lei, din suma de 550 milioane, pentru rectificarea „Curbei Lalescu”, iar restul de 450 milioane se va repartiza tuturor funcționarilor cărora, anul trecut, li s'au aplicat această curbă. Sporurile se vor acorda cu începerea dela 1 Ianuarie, iar plata lor se va face în curând. Sporul cel nou reprezintă 30 la sută din cel vechiu, în plus.

D-nul Dr. M. Suciu Sibianu medic de spit. de ochi Brașov — va lipsi din localitate în decursul lunii Februarie. — Informații la locuință Str. Ecaterinei No. 4.

Dr. Vasile Dogariu, fost medic preparator la clinica din Cluj, stabilindu-se în Brașov, Str. Spitalului No. 63, dă consultațiuni între orele 2-4.